A hely szelleme: Rácz Laci könyve

Óvárosi Napok – Szól a kóló

Petrás Mária a Szent László templomban

X. ÉVF. 92. SZÁM

2022. JÚNIUS–JÚLIUS

Százhalom

ÓVÁROSI KÖZÖSSÉGI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

Óvárosi utcabál

Fotó: TóthErzsi

A TARTALOMBÓL: Emléktábla a Dubecz-házaspárnak • Szabó Gábor: A képviselő naplója • Rácz Laci, a hely szelleme • Rácz Laci igaz történetei • Óvárosi Kulturális Napok • Beszélgetés Mészáros József domonkos-rendi szerzetessel • Lehoczki Zsuzsanna: Helytörténeti kalandozások • Történetünk története: Historia Domus

Júliusi-augusztusi

PROGRAMAJÁNLÓ

BARÁTSÁG KULTURÁLIS KÖZPONT

SZÍVRE MEGY

Wunderlich József és a LOLmégse
Időpont: 2022. július 30. szombat, 20:00
Vége: 2022. július 30. szombat, 21:30
Helyszín: BKK lépcsősor
Őrült szövegek, őrült zenészek, őrült zenék. Szenvedélyes dzsemmelés sok humorral, improvizációval. Vigyázat, szívre megy. közreműködik: Wunderlich József – ének, gitár, basszusgitár, Árpás Dóra – vokál, fuvola, billentyű, Ivony Marcell – billentyű, Péter Máté – dob, cajon, ütőhangszerek

KUNA VALI ÉS TESTVÉREI

Hangulatkoncert
Időpont: 2022. augusztus 5. péntek, 20:00
Vége: 2022. augusztus 5. péntek, 21:30
Helyszín: BKK lépcsősor
Az est során az elmúlt 29 év legnépszerűbb és legsikeresebb dalai, illetve feldolgozásai hallhatóak majd. Rendkívül színes összeállítás a zenekar által képviselt műfaji sokszínűség jegyében; igényes, vidám zenei kalandozás, melyre várjuk Önöket is szeretettel.

Emléktábla a Dubecz házaspárnak

„Ketten együtt, egy életen át”

Százhalombatta város önkormányzata emléktáblát állított *Dubecz Tivadar* és *Dubecz Tivadarné* emlékére, életpályájuk elismeréseként a Zenálkó Etel Közösségi Ház falán.

Az emléktáblát az Óvárosi Kulturális Napok nyitórendezvényén avattuk fel a házaspár tiszteletére, akik nagyon sokat tettek az Óváros és a város közösségéért. Emblematikus egyéniségei voltak a közösségnek, egész életüket erre áldozták.

Dubecz Tivadar (Tibi bácsi) 2021 februárjában hunyt el Dubecz Tivadarné (Erzsi néni) pedig júliusban 86 éves korában. Haláluk nagy veszteség a városnak, hiszen elment egy olyan legendás házaspár, akik „ketten együtt, egy életen át” szolgáltak és meghatározó személyei voltak a közösségnek.

Erzsi néni és Tibi bácsi szinte szimbólummá vált az óvárosiak és a városiak szemében. Tibi bácsi mozigépészként kezdett dolgozni a falu közössége által épített kultúrházban, az ötvenes évek derekán ismerkedett meg Erzsi nénivel. A találkozás egy életre szóló házasság és közös szolgálat lett.

Szorgalmukkal, szolgálatukkal éjjel nappal rendelkezésre álltak és sajátjukként, jó gazdaként figyeltek mindenre. Tisztességről, becsületről, jóságról tanulhattunk attól a két embertől, kiknek ez nem tanult hivatásuk, hanem példamutató életük tette őket tanítóvá. Közösségépítő munkájuk mellett kapcsolatuk, magánéletük is példaértékű és irigylésre méltó volt. Ismerték az embereket, a kezdetektől ezer szállal kötődtek Óvároshoz. Kitartásuknak és elkötelezettségüknek köszönhetően harcoltak azért, hogy a közösségé maradhasson Közösségi Ház, amit 1994. márciusában felújítva adták át. Ebben az időszakban is visszajártak, takarítottak, gondozták, felügyelték az alkalmi rendezvényeket.

1999 után kérték fel őket, hogy vállalják el teljes állásban a gondnokságot, amit 2009-ig láttak el. Részt vettek az Óvárosi Nyugdíjas Klub szervezésében, amelynek lelkes tagjai maradtak és részt vettek – amíg tudtak – a klub életében is.

Az emlékezés, az emléktábla avatás mindig egy kettős keserű érzés, szomorúság lesz úrrá mindenkin, aki szerette őket. Hiányoznak, hogy nincsenek közöttünk, de élnek tovább szép emlékeinkben. Jóleső érzés, hogy a Dubecz házaspár példa lehet előttünk, nagyon fontos, hogy a későbbi generáció is megismerje őket,

tudják, hogy kik voltak, hogyan viszonyultak a lakóhelyükhöz. Életük fontos része volt a közösségépítés, a szolgálat. Aktív motorjai voltak az óvárosnak fiatalon és időskorukban is. Mindig tiszta szívvel és jó szándékkal szolgálták a közösséget.

Takács Péter nyugalmazott igazgató, aki sok évet dolgozott együtt Tibi bácsival és Erzsi nénivel személyes történetein keresztül elevenítette fel kapcsolatát, a közös munkát, a közösség szerepét. *Szabó Gábor óvárosi képviselő* emlékezésében, örömét kifejezve mondott köszönetet, hogy ismerhette őket, valamint háláját fejezte ki az emléktábla állításáért.

Szigetvári József igazgató emlékezésében is hallhattuk személyes történeteket, hiszen sok közös munka, sok közös emlék kötötte őket össze.

Az emléktáblát a házaspár unokájával, Dubecz Gyöngyvérrel lepleztük le, aki elmondta, hogy köszönettel tartozik a városnak, nagy megtiszteltetés a családnak, hogy az önkormányzat emléket állított munkásságuknak. Büszke arra, hogy ilyen nagyszülei voltak.

Dubecz Tivadarnak 1998-ban munkája elismeréseként a város vezetése Kultúráért Százhalombatta Díjat adományozott, 2013-ban pedig feleségével együtt „Pro Urbe Százhalombatta" Díjban részesültek. Kiemelkedő személyiségül, életpályájuk, elhívatottságuk és lokálpatriotizmusuk példaértékű marad mindannyiunk számára.

Nagyon sokat köszönhetünk mindkettőjüknek. Személyesen is jó kapcsolatot ápoltam Erzsi nénivel és Tibi bácsival. Emléküket tovább őrzi az az emléktábla is, a Zenálkó Etel Óvárosi Közösségi Ház falán.

Vezér Mihály
polgármester

Szabó Gábor beszámolója

A képviselő naplója

Az Óvárosi Kulturális Napok és Szent László napi búcsú sikerének köszönhetően igazán jól indult a nyár városrészünkben.

Június 10. Lakossági igényeknek megfelelően kihelyezésre került az Eperfa utcai buszmegállóba egy pad, illetve a több közterületi pad is új festést kapott városrészünkben.

Június 11. Ismét bolhapiac volt a Szent László téren, ezúttal Windisch Szilvia szervezésében, ahol a korlátozott számú asztalok hamar gazdára leltek. Számos árus és vásárló múlatta az időt közösségben és a végén felvetődött egy helyi termelői piac lehetősége is.

Június 17. A Sérültekért Alapítvány Aranyszív ünnepén vehettem részt.

Június 18. Eltelt egy év, újra évzáró a Százhalombattai VUK SE-nél a falusi focipályán. A sportos, jó hangulatú szombaton megtelt a 20 éves születésnapját ünneplő egyesület otthonául szolgáló létesítmény.

Fantasztikus előadással zárta a Thália Batta Tanoda a színházi évadot. A gyerekek és tanáraik nagyon rövid idő alatt vitték színpadra a Valahol Európában című zenés színdarabot. Szeptemberben újra a kis színészpalántáktól lesz hangos a Zenálkó Etel Közösségi Ház nagyterme.

Június 19. Az Úrnapi körmeneten a már megszokott négy virágsátornál feldíszített oltárnál történt az Úrfelmutatás a nagyszámú hívek kíséretében.

Június 22. A Barátság Kulturális Központban került sor a Szezonzáró Állófogadásra, ahol Polgármester úr köszöntötte az eredményes bajnoki szezont záró férfi kézilabda csapatunkat, majd köszönetet mondott a megjelenő egyesület vezetőinek.

Június 23. Az Ifjúsági, Sport, Kulturális és Közrendi Bizottság ülésén vettük át a testületi napirendi javaslatokat.

Június 24-27. A Barátság Kulturális Központ, a Korshak Kft. szervezésében és a civilek bevonásával egy – kijelenthetem – igazán sikeres falunapon vagyunk túl. Erről részletes beszámoló Szegedinácz Anna tollából külön cikkben olvashatnak.

Június 27. A Pénzügyi, Egészségügyi és Városüzemeltetési Bizottságon is részletesen megtárgyaltuk a szerdai testületi anyagot.

Június 29. A képviselő-testületi ülés legnagyobb részét képezte a Százhalombatta város önkormányzata 2022. évi költségvetési rendeletének módosítása. Számtalan döntés érinti az Óvárost, melyeket a teljesség igénye nélkül az alábbiakban részletezek.

A május-júniusban tapasztalt csapadékos időjárás a korábbinál is nagyobb feladat elé állítja az önkormányzatot az Óvárosban. Különösen fontossá vált a szakszerű parlagfű- mentesítés, illetve a Duna-part ártéri részein a rendszeres szúnyoggyérítés. Szintén döntés született a Téglagyár területének négy alkalommal történő kaszálásáról. Megoldódik a családi házas övezetekben a szelektív sziget felszámolásából eredő hiány, mivel az önkormányzat 1 db 120 literes kék fedelű papírhulladékgyűjtő, és 1 db 120 literes sárga fedelű üveghulladék-gyűjtő kukát biztosít térítésmentesen, sőt a kiürítésükről is díjmentesen gondoskodik.

A városi köztemető területén vízszivárgás tapasztalható, amely veszélyezteti a közelében található sírokat. Szükségessé vált új nyomvonal kijelölésével lefektetni a vezetékeket, és azokba záróaknákat beépíteni. Döntés született a Kossuth Lajos utcai csapadékvíz átemelő szivattyú eseti karbantartásáról.

Hosszas előkészítés után kialakításra kerül a Matta-kerti murvás parkoló zúzottkővel és zöld szegély telepítésével.

Sor került a Régészeti Park épületeinek

sürgősségi javításáról és felújításáról hozott döntésre.

A Csónakos utca és az Erőmű út által határos területen lesznek elültetve azok a facsemeték, amelyeket az önkormányzat biztosít a „Battai Újszülöttek Fája” program keretén belül.

Döntött a testület az Óvárosi Kulturális Napok és Szent László napi búcsú többletköltségeinek utólagos jóváhagyásáról. Szintén a témához tartozik, hogy Százhalombatta város önkormányzata emléktáblát állított Dubecz Tivadar és Dubecz Tivadarné tiszteletére a Zenálkó Etel Közösségi Háznál.

Városrészünkben is lesz egy kijelölt gyalogátkelőhely, amelynél SafeXOne gyalogosészlelést segítő rendszert fognak telepíteni.

Új szalonnasütő betonelem beszerzésére kerül sor az óvárosi Sirály játszótéren. A szerb templom kertjében található nagyméretű fák gallyazását balesetvédelmi okokból fogjuk elvégeztetni.

Július 2. Hosszan tartó, méltósággal viselt betegség után, életének 66. évében elhunyt Szél Pál, Dunafüred önkormányzati képviselője, hat danos dzsúdómester, a Százhalombattai Polgárőr Egyesület alapító-elnöke.

Július 9. A Százhalombattai Városi Köztemetőben búcsúztattuk Szél Pált, azt követően a Szent László templomban szentmisére került sor.

Minden kedves óvárosinak, természetesen minden százhalombattainak kellemes nyári időtöltést és jó pihenést kívánok. Keressenek továbbra is bizalommal a szokásos elérhetőségeimen:

szabogabor@mail.battanet.hu
06 20 222-2930

Szabó Gábor
települési képviselő
Százhalombatta-Óváros

Könyv alakban jelentek meg Rácz Laci „Igaz történetei”

A hely szelleme

Egy faluban mindenki mindenkit ismer – szokták mondani. Így igaz. Ismertem Rácz Laci felmenőit. Anyai ágon a famíliának minden rokon családját – Tótokat, Kuránokat, Jankovitsokat, hiszen Laci nagyapja Jankovitsról magyarosította nevét Jászberényire, mint oly sokan mások is az 1930-as években. A Jászberényi család háza a mai Szent László utcának a túloldalán volt, a velünk szembeni Schulteisz háztól kifelé a harmadikban. Már lebontották, új ház épült a helyén, új család költözött oda.

Ismertem azokat a családtagokat, akik benne laktak: Kati nénit, Jászberényi Jani bácsit - a szülőket, a nagyobb fiúkat, akik a nővéreimmel voltak hasonló korúak – Lacit és Pityut, Jancsit -, Józsit, aki az idősebb bátyám osztálytársa volt, Katit és Laci édesanyját, aki csak talán négy évvel volt idősebb nálam.

Sok emlékem fűződik hozzájuk, számomra mégis a legkedvesebb Kati nénihez fűz. Még nem voltam 10 esztendős, s egy tél végi időben lázas beteg lettem. Anyám kérdezte: „Mit szeretnél enni kislányom?” „Savanyúságot, Anya!” – válaszoltam. „Sajnos az már nincs, elfogyott” – mondta anyám. A péktől együtt jöttek hazafelé Kati nénivel. Anyám elpanaszolta, hogy beteg vagyok és elfogyott a savanyúja, nem tudott nekem adni, pedig azt kívántam meg, mást nem akartam enni. Kati néni hazaérve egy kis üveget teletöltött az ő vágott savanyújával és elhozta nekem. Sosem feledtem el a jóságát, amit egy beteg gyermeknek nyújtott. Hát így éltünk akkor mi a faluban, egymást kisegítve a bajban.

Rácz Lacival Óvárosban, a kertemben találkoztunk és beszélgettünk megjelent könyvének a bemutatója kapcsán.

- Az 1990-es évek elején a „Matrica” Múzeum kapott egy feladatot a Pest Megyei Levéltártól, gyűjtsük össze a település földrajzi neveit. A feladatot megkaptam és elvégeztem. Az anyag egy még töredékeiben élő faluképet mutatott. Az öregek még el tudták mondani nekem a földrajzi neveket – dűlők, utak, utcák, lejáratok és feljáratok neveit, hol voltak határkeresztek, puszták, kastélyok, kúriák, de már ott volt a működő erőmű, az olajfinomító, épült a város a két üzem közé, és a falu elsorvasztásra lett ítélve. Ám ez nem így történt.

Amikor az írásaidat olvastam, ez a kép jelent meg előttem. Jól látom, Te is ezt a változást rögzítetted, csak más szemszögből? Amelyben nemcsak maga a történet érdekes, hanem az, ahogyan ez hatott rád?

R.L.: – 1964-ben születtem, azoknak az embereknek az utolsó generációja vagyok, akik emlékeznek még a régi dolgokra. Bár át nem éltük, és a mi emlékeink halványak, de ha mi nem leszünk már, az utánunk jövő generáció – mint például a húgaim –, akik már 3 és 8 évvel fiatalabbak nálam, már abszolút nem emlékeznek erre. Sem erre a világra, sem ezekre a dűlő nevekre, sem az emberekre. És arra az életérzésre sem, amiben éltünk.

Isteni csoda, hogy most visszaemlékezem arra a korra, bár keverednek az emlékek és halványak, mivel kisgyermek voltam. A nevekre sem nagyon emlékszem, csak apró részletekre, de én ezeket a részleteket kedvelem. És azt a világot is. Ragaszkodok hozzá, ezért nyúltam vissza a történetekhez, mert úgy látom, hogy a világ nem jó irányba megy. Ami nekem nem tetszik benne, azt próbálom eltakarni azzal a régivel, ami évszázadokon keresztül működött, és jó volt. Háborúkon, katasztrófákon, mindenféle bajon átsegítette az embereket. Úgy látom, hogy ez a mai világ nem fogja átsegíteni. Jön egy katasztrófa és „kihúzzák a dugót” – ahogy én szoktam mondani, és ha így lesz, nagy problémák lesznek. Ott áll a sok ember és nem tud mit tenni, mert elvették tőlük a hagyományaikat, az emlékeket, azt, amiből túl lehetett élni.

Ez a mai világunk nagy bűne. Abban is biztos vagyok, hogy szándékos, tudatos volt. Mivel elvette a múltjukat, a jelen rabszolgájává tette. Ezt a rabszolgaságot nem bírom, nem szeretem. Nem tűröm a pénz hatalmát, azt, hogy minden arról szól, hogy valakinek van, vagy nincs. Régen is volt ilyen. Tudom, hogy öregapámék sokszor nélkülöztek, mégis elvoltak, éltek. A világuk nem tette őket tönkre. Nem pénzen megvehető dolgokkal élték az életüket, hanem olyan dolgokkal, amiktől boldogok, elégedettek voltak. Ha már „jól éltek”, ha már volt mit az asztalra tenni, ha nem fáztak, ha össze tudtak esténként jönni és tudtak egy jót beszélgetni, az már tökéletes volt. Ennél többet senki abban az időben nem kívánt.

Furcsán néztek a gyűjtögetőkre, akik sok pénzt akartak. Akkor is voltak olyan emberek, akik sok mindent összeharácsoltak, de nem voltak népszerűek. Azok voltak a népszerűek, akik az életet kicsit könnyedebben vették, akik át tudtak lépni minden nehézségen.

Én ezt a világot sajnálom, ennek állítok emléket az írásaimban – amennyire tudok, mert nem emlékszem pontosan mindenre. Óriási szerencsém volt, hogy az anyámmal sokat voltunk együtt. Ő nem dolgozott, háztartásbeli volt. Nem jártam óvodába, iskolába is csak nappal, nem voltam délután napközis. Sokat beszél-

gettünk, anyámat sokat hallgattam. Ő annak a kornak volt a szülötte, amit próbálok felidézni. Sokszor ezért is tévesek az emlékeim, mert ugyan tőle hallottam, de mára már olyan, mintha a saját emlékeim lennének.

- Végül is a „teremtménye" vagy. Néha ezt felejtik el ma a férfiak.

- Így igaz! A régi világban nem kellett ezt emlegetni. Elmondanék egy történetet. István király anyja is olyan ember volt, aki bort ivott, lovon ült, ha kellett. Abban az időben ez nem volt csoda, mert azoknak a nőknek, asszonyoknak, akiknek még nem volt gyermekük ugyanúgy hadkötelesek voltak, ugyanúgy hadba mentek, mint a férfiak. Utána megvolt a saját dolguk, mert ő teremtett meg az otthont, ő nevelte a gyermekeket olyanná, hogy később felnőve hadra foghatók legyenek. Ők adták a hátteret.

Ezt a hátteret a mi családunk is megadta. Az anyám otthon volt, megteremtette nekünk az ételt, a meleget, a mesét. Olyan embereket nevelt belőlünk, hogy megálljunk a saját lábunkon. Ez volt az ő dolga, az apámnak pedig az, hazahozza a hozzávalót. Megtette ő is a maga módján, biztosította a feltételeket. Mégis ott volt mellettünk, túl sokat nem vállalt, de nem is kellett abban az időben. Nem dicsekvésképpen mondom, az anyám addig dolgozott, amíg én és a kishúgom meg nem születtünk. Utána volt a GYES 1967-től. Annak ellenére, hogy az apám sofőr volt, egyedül keresett, nekünk volt családi házunk, badacsonyi nyaralónk, 1972-től pedig gépkocsink. Majd minden évben elmentünk valahová nyaralni, főleg külföldre: Csehszlovákia, Kelet-Németország, Lengyelország volt a fő csapásirány. Mi megtehettük úgy, hogy apám egyedül keresett. Amihez persze az is kellett, hogy anyám úgy bánjon a pénzzel, a kerttel, mindennel, hogy abból kijöjjünk anyagilag és jól éljünk. Talán másokhoz képest is irigylésre méltóan. Jó életünk volt, és szép gyermekkorunk.

– Hihetetlen, hogy 1 hektár föld egy családnak az egész évi élelmet meg tudná adni, teremteni, a legfontosabbat, ami a létezéshez kell.

– Bizony, ha meglennének hozzá a feltételek: elsősorban a tudás, ami már elveszett. Én igyekszem az unokáimnak megmutatni apró kis parcellákban, hogyan kell elvetni a magot, elültetni valamit. Hogyan kell palántázni, milyen magokat kell elvetni? Van öt, kb. 1 m^2-es magaságyásom, amibe a gyereknek elvetek. Még nem nagyon érdekli, de nem hányom a szemére, mert az ő korában engem sem érdekelt.

A tudás nem is onnan keletkezik, hogy az embert érdekli, hanem abból, hogy a gyerekben minden megragad. Látja, milyen módon lehet csinálni, ez később, ha szüksége lesz rá, eszébe fog jutni. Ezért tartok baromfit, nyulakat (pedig a nyulat meg sem eszem). Van nyolc nyulam, amik ráadásul összerágják a palántáimat. De azért tartom őket, hogy a gyerek lássa, hogy nem az áruház hűtőpultjában terem az élelem.

Ha valakinek van legalább 1 hektár földje, és csak krumplit termel rajta, az egész család ki tudja húzni a következő évi termésig, ha megvan hozzá a megfelelő eszköze: a kapa és egy mázsa burgonya. Azt is tudnunk kell, hogy a krumplit nem csak egészben lehet elvetni, lehet darabokban is, csak a darabon legyen csíra. Ha ezt az ember tudja, nem hal éhen. A mai világban lehet, hogy ez lesz a legfontosabb rövid időn belül, hogy éhen ne haljon.

- Megjelent a könyved, a Hamvas Béla Városi Könyvtárban volt a bemutatója. Sőt, közben szerepeltél a Városi Televízióban is. Mit szólsz a nyilvánossághoz?

- Bár sokan ismernek, korábban ilyen szinten nem nagyon voltak kíváncsiak rám. Nem szerepeltem TV-ben, újságban nem jelentem meg, de elmondtam annak a véleményemet, aki arra kíváncsi volt.

- Milyen benne lenni a köztudatban, mint „kulturális örömszerző"? Hogyan hat rád?

- Büszke vagyok arra, hogy ilyet is tudok. Bár ez mindig bennem volt, most nem nagyképű akarok lenni, ez nem most keletkezett 58 éves koromban, hanem mindig bennem volt, csak most jött elő.

- Emlékszel még arra, amikor úgy döntöttél, leírod az emlékeidet?

- Kb. 40 éve jutott először eszembe, hogy le kéne írni, amit az öregapámtól hallottam. Akkor 18-20 éves voltam.

- Mikor döntöttél úgy, hogy le is írod?

- Volt egy kedvenc munkahelyem, a TEHAG, amit később felszámoltak, és ez engem borzasztóan bántott. Egy olyan cégről beszélünk, ami Százhalombatta jó hírét az egész világon elvitte. Nem az erőmű meg a DKV, mert ilyen üzemek minden sarkon vannak. A különleges a TEHAG volt, ami olyan haltermelő technológiát fejlesztett ki, amit aztán az egész világon mindenhol alkalmaztak. Ezért jöttek mindenhonnan, főleg a fejlődő országokból tanulók, akik viszont elvitték Százhalombatta nevét, hírét. A cég egy hosszabb folyamat következményeképpen idővel tönkrement. Majd egy akció során olyan helyzetbe került, hogy a végén be is zárt.

Ez engem rettenetesen elkeserített, és az ottani világot, az ottani életet, embereket próbáltam megörökíteni egy kicsit az örökkévalóságnak. Ezért kezdtem el írni. Leírtam a TEHAG-ról az emlékeimet. (Nem nekem kellett volna, mert voltak arra avatottabb emberek, de ők nem szóltak egy szót sem.)

Ahhoz, hogy legalább az emlékek megmaradjanak, megtettem és nagyon sokan örültek neki, sokaknak tetszett. Utána hosszú ideig nem írtam. Majd jött a járvány és eszembe jutott a spanyolnátha. Erről meg eszembe jutott „Szentes" Tóth déd-öregapám, aki abba halt bele, meg anyám nagybátyja Jankovits Pista, aki szintén belehalt 17 évesen. Dédapámat azért hívták „Szentes"-nek, mert nagyon vallásos volt. Közel laktak a templomhoz, ahol énekeltek, vagy takarítottak, mint a Kurán és Kanicsár család tagjai is, akik rokonaik, leszármazottaik a Tóthoknak. Volt egy saját padunk a templomban, mert a dédapám olyan pénzösszeggel járult hozzá a templomépítéshez, hogy saját padsorral jutalmazták érte. A „Szentes" tehát ragadványnév.

Sokféle Tóth nevű család volt a faluban, hogy meg tudják őket különböztetni, de egy tőről fakadó família volt. Legalább két évszázaddal ezelőtt kerültek ide és a generációk lassan eltávolodtak egymástól.

- A napi munka után van még kedved leülni, írni? Mikor születnek az írásaid: reggel, délben, este?

- Este, de ahhoz ihlet is kell. Az embernek valami eszébe kell, hogy jusson. Kötelezően nem lehet megtenni. Ha mondják, hogy erről vagy arról írjak, megteszem, de az úgy is sikerül. Magamtól szoktak eszembe jutni dolgok és akkor esténként leülök, nyáron kevésbé, inkább télidőben, amikor nem jó az idő kint és „rityty-entek" egy írást. Nem szoktam előtte kézzel leírni, közvetlenül a gépbe teszem, egy ujjal lepötyögtetve.

Korábban írtam tollal is, füzetbe. El is vesztek. Írtam tollal történeteket, de azt lemásolni sokkal nehezebb. Nem tudom kívülről a történeteimet. Nem gondolom ki előre, csak leírom mondatról mondatra, ahogy a gondolataim jönnek, és ahogy sikerül. Még egyszer nem tudnám ugyanúgy leírni. Nem tervezek előre, nem írok pontokat, hanem ahogy a gondolataim jönnek, le is jegyzem. Tollal is így írok. Az írásom egyébként katasztrofális, saját magam is nehezen olvasom el, s ha el kell olvasnom, nehéz kisilabizálnom, hogy mit írtam. Lemásolni sokkal hosszabb ideig tart, mint egyszerűen begépelni.

- Gondolom a család, a közvetlen baráti köröd is olvas téged. Van-e kedvenc olvasód, akinek hallgatsz a véleményére?

- Apám. Ő nagyon lelkes olvasó, de nem gépen olvas, hanem kinyomtatom neki. Először akkor álltam elé, amikor már úgy 50 írásom volt. Kinyomtattam a történeteimet. Teljesen el volt ájulva tőlük. Örült és ő vetette fel először, hogy – „Fiam, ebből könyvet kell csinálni!"

Nem olyan egyszerű könyvet írni, és nem gondoltam, hogy ebből valaha könyv lesz. De ő nagyon-nagyon „ütötte a vasat". Végül örült a kötet megjelenésének, büszke volt, hogy a fiának könyve lett. Ott is volt a könyvbemutatón. Apám 84 éves, megöregedett. Örülnék, ha egyszer én is 84 éves lehetnék, és úgy néznék ki majd akkor, ahogy most az apám.

- Az íráshoz olvasni is kell. Van-e kedvenc íród vagy könyved?

- Hosszú, nagylélegzetű műnek sosem állok neki, mert diszlexiám miatt nehezen olvasok. Olvasok, sokat olvasok, főleg lapokat, újságokat, kinyomtatott anyagokat. Interneten nem szeretek olvasni. Korábban járattam újságokat, mindenfélét, amikor még voltak. Már nincsenek. Most a Magyar Nemzetet, annak is a szombati mellékletét. Korábban járattam a Népszabadságot is nagyon sokáig, de nem a politikai tartalom miatt. A hétvégi mellékletében voltak olyan dolgok, amik engem is érdekeltek. Voltak benne érdekes történetek. Vass Albert műveit is nagyon szeretem.

A feleségem révén sokat hallgatom a rádióban az irodalmi műsorokat. Van délután kettőkor és éjjel fél tizenegykor is. Meghallgatom a „hangos könyveket" a foglalkozásomból adódóan. Sofőr vagyok, nagyon sok időt töltök rádióhallgatással. A zenétől már torkig vagyok, a mai zene nem is nagyon érdekel. A régi lerágott csontokat sem szeretem már. Inkább rádiót hallgatok, amiből tanulok is valamit. Nagyon sok irodalmi művet a rádió sorozataiból ismertem meg. Ha nagyon tetszett, elolvasom otthon

is, ha van rá időm. Lassan olvasok, ezért egy nagy lélegzetű mű – mivel kevés az otthon töltött időm – sokáig tart. Ezért szeretem ezeket a rövid történeteket is.

- Az „Igaz történetek" egy helytörténeti anekdota füzér, aminek hitelességét a stílus és az őszinteség adja. Szerinted meddig tart a múlt, mikor jön el a jelen? Hogy ne kerteljek, van-e irodalmi ambíciód?

- Gondolkodtam már rajta, de nem tartom erre magam alkalmasnak. Még nem írtam tíz oldalnál hosszabb írást, nem tudom, képes lennék-e rá? Talán egyszer megpróbálom, ha lesz rá időm. Vannak ötleteim. Nagyon szeretem a történelmet, főleg a magyar történelem honfoglalás-kori részét. Bár meggyőződésem, hogy nem akkor volt, meg nem úgy volt, de azt a részét a történelmünknek szeretem.

Azt is tudom, és mindenki tisztában kell, hogy legyen vele, a mai világ azért ilyen, mert a történelmünk olyan volt, amilyen. Azt, mi most hogyan élünk, hogy mennyire szeretnek bennünket magyarokat és mennyire nem, Európában milyen helyet foglalunk el, annak nagy része abból adódik, hogy mi mit teszünk 1000 vagy 500 éve. Csak az emberi élet rövid, a történelem hosszú és nem következmények nélküli. Ha valamivel elő fogok „hozakodni", az a történelem és az általam ismert igazságok leírása. Nem fikciókat írnék le, nem kitalált személyeket szólaltatnék meg. Nem mondom, hogy könnyű lenne megírni.

Sokkal nehezebb olyan dolgokkal előállni, amik igazak, aminek az igazságtartalmát meg kell védeni mások előtt, mert a probléma az, hogy bármivel is előhozakodok, sokan nem így tudják, nem így emlékeznek rá. És akkor könnyű az emberre rásütni, hogy félművelt, ehhez nem ért, mert nem így írták le. De ha ők is kicsit mélyebben beleásnának és elgondolkodnának azon, hogy a világ folyása miért ilyen, akkor többet tudnának és hagyatkoznának saját gondolataikra, mert az ember sokat tud magától is, nem kell senkinek belerágni, belemagyarázni a szájába, mit gondoljon a világról. Az embernek legyen saját gondolata arról, miért ilyen... Persze ehhez megalapozott tudás és érdeklődés is kell, hogy utánanézzen a dolgoknak. Az sem biztos, aminek utánanéz, az valóban így volt, így van.

Sok mindent el kell olvasni, sokféle módon meg kell közelíteni, meg kell rágni a történeteket, és abból kell kihozni azt az igazságot. Aztán lehet, nem is az az igazság, de az egyszerű ember így hiszi.

Lehetne egy olyan sorozat, aminek az lenne a címe: „Így, gondoljuk mi!" Mi, halandók, akik hiszünk valamiről, valamit. Nem azt, ami az újságokban, TV-ben vagy a rádióban lejön. . A magyaroknak egyébként is az a legnagyobb baja, hogy nem szereti úgy gondolni, mint ahogy mások szeretnék. Ez a legnagyobb baj, és ezért haragszanak rá, mert a magyarnak mindig van önálló gondolata, önálló akarata, amiről meg is van győződve, hogy az úgy van jól. Ezért nem szeretnek bennünket. Nincs meg bennünk az a szolgalelkűség.

Mi nem szégyenkezünk semmiért sem. Ami nekünk van, azt a magunk tudásával szedtük össze. Más népek ezzel nem így vannak és ők vannak többségben. És szeretnék azt, hogy mi is úgy gondolkodjunk, ahogyan ők, de nem lehet ezt belőlünk erőszakkal sem kiverni, mert ezek a többezer éves hagyományok a hagyományos gondolkodásunk. Amit mi mondunk, azt mindig meggondoljuk, hogy valóban úgy van-e? Biztosan úgy, ahogy ők mondják? Ha akad benne hiba, akkor mi azt kimondjuk, és ez másoknak nem tetszik. Ezért tartunk itt, ahol tartunk. Na, szóval, ilyen dolgokról írnék én, ha írnék. Persze sokkal átgondoltabban, sokkal összeszedettebben, mint ahogy ezt most elmondom.

Szegedinácz Anna

Rácz Laci: Egyszerű történetek
Üveghegy Kiadó, 2022
278 oldal

Rácz Laci igaz történetei

OLVASÁS

„Lacika! Lacika! Gyere, mert gyakorolni kell az olvasást! ”- parancsol rám anyám. Mi tagadás, nem ez lesz a kedvenc elfoglaltságom. Ezt már most eldöntöttem. Még boltba menni is jobban szeretek, pedig azt is nagyon utálok. „Na gyere már! Ne kéresd magad! Úgy sem úszod meg.” Ebben én is biztos vagyok, hát engedek az erőszaknak. „Vedd elő az olvasókönyvedet! Hogy hogy melyik? Hát az amin a betűk vannak elől! Ja! Hogy be van kötve! ” - De be ám! Kék papírba, rajta címke, fehér, piros szegéllyel, meg vonalakkal. Aminek olyan érdekesen rossz íze van, mikor felnyaljuk.

Anyu megkeresi a sok egyforma közül az egyiket, és kinyitja. „Ugye itt jártok?” - Azt hiszem.

Akkor próbáld! B,A,B,A - Jó! De most próbáld egybeolvasni! - B,A,B,A. - Igen, de egybe! Olvasd össze! Így! BABA. Próbáld a következőt! - M,A,M,A. - Ez is jó, csak egybe. - Hogy mit akar már napok óta azzal, hogy egybe? Itt betűk vannak, azokat meg ahányszor kérik, annyiszor felsorolom.

Szegény anyámon már látszik az elkeseredettség. Valószínű többre számított okos, kicsi fiától. De az én anyám kreatív ember, és bepróbálkozik a végső elkeseredésre tartogatott taktikával.

- Ide figyelj kisfiam! Minden kiolvasott szó után adok neked ötven fillért!

Gazdag ember leszek! Akkor legyen úgy ahogy ő, meg a tanító néni is egyre jobban akarja! BA-BA, MA-MA, LA-CI OLVAS.

Meg is kaptam a két forintot. A Kánaán nem tartott sokáig. Egy darabig még kaptam a célprémiumot, de miután kiderült, hogy a világ összes pénze sem tudja rendbe hozni a diszlexiámat, hát nem is erőltette tovább. Olvasni ma sem tudok hangosan.

MI EZ A CSÖRÖMPÖLÉS?

- Hol voltál, hogy egy hete nem láttalak?

- Tudod papa! A múltkor, szülinapomra adtatok pénzt gokartra.

- És ?

- Elmentünk gokartozni apával.

- Jó volt?

- Nagyon! Én nyertem!

- Ügyes vagy!

És itt be is fejeztük párbeszédünket Pistikével, mert fontosabb dolga akadt. Mostanában már sok fontos dolga akad nélkülem. Így van ez rendben. Gokartozni mindenesetre jó! Egyszer én is kipróbáltam. Egy vállalati eseményen fizetett egy kört a cég, nagyvonalú volt. Én meg, mi tagadás, élveztem is, csak egy kicsit túl méretes voltam hozzá. Voltam én kisebb is, és gokartoztam is! Na nem is ilyen szuper géppel, csak olyan gravitációssal. Hogy az milyen? Hát olyan tök jó!

Csak úgy lézengtem az utcán. Már mint a mi utcánkban, akkor még nem nagyon mentem messzebb. Egyszer csak, valami zörgés, csörömpölés ütötte meg a fülem. Mi lehet ez? Elmegyek megnézem! Ahogy hallom, nem lehet messze. Felmentem a sarokra, át a csövek felett, el a gyógyszertár mögé, ahonnan a zörgést hallottam. Ez meg micsoda! ? Két srác egy nagy deszkát cipelt a hóna alatt, és ballagtak a Rózsa Ferencen felfelé. Elmentek egészen odáig, ahol az út elkezdett lejteni a gyógyszertár felé. Ott a deszkákat letették a járdára, most veszem csak észre, hogy valami kerekek is vannak a deszkák alatt. Ráülnek, majd meglökdösik magukat. A szerkentyűk lassan elkezdenek a lejtőn gurulni. A srácok, már gyakorlottan elhelyezkednek a lapos, guruló eszközön. A jármű lassan felgyorsul, az Arany János utca sarkán már mindketten száguldanak, amilyen gyorsak, olyan hangosak. A kanyartechnika még nem teljesen tökéletes, az egyikük felborul, de ezt is jókedvvel fogadja.

Ilyen nekem is kell! Hazamentem, alig vártam, hogy apu is hazaérjen. Ahogy megérkezett, nekiláttam a módszeres puhításnak. - Apúúú! Hozzál nekem csapágyat! - Milyen csapágyat - Az mindegy, csak nagy legyen, gokartnak kell. - Apu nem látta át az ügy súlyát, de hiába, mert úgyis addig nyúzom, amíg nem hoz. Hozott hármat.

Hogy ebből hogy lesz gokart? Lett! Háromkerekű, Verolex gokart. Elől két kerék egy tengelyen, ami csak középen van a nagy, több szálból összeszegelt, deszkához rögzítve, hogy el lehessen fordítani. Ez volt a kormány, amire én nem kötöztem madzagot, csak úgy lábbal kormányoztam. Hátul pedig egy kerék, ügyesen, saját kezűleg felszerelve. Ahogy készen lett, felkaptam. Irány a pálya! Persze, azóta már nem csak az a két srác versenyzett, égész tömeg állt már sorban. Én is beálltam, sorra kerültem, és felültem a járgányra. Uzsgyi! Gurul! Mi az hogy gurul?! Száguld! Jön a kanyar, és beveszi! Majdnem! A kanyarba a hátsó sarka leér a földre az egy kerék miatt, és a gokart kifarol. Le is sodródok az ideális ívről, miután a padkáról is sikerült leesni, és a farcsontom is megfájdul, hazamegyek. Tökéletesítettem a szerkezetet, levágtam a hátsó két sarkát. - Na így lesz ez jó! - Jó is lett.

A többiek néha röhögtek a három kerék miatt, de miután látták, hogy méltó versenytárs vagyok, megszokták. Akik nem szokták meg, azok a járda mellet lakók. Először azt hittem ,hogy ők a szurkolótábor, egy idő után a hangfoszlányokból, és a kézjelekből kiderült, hogy nem szurkolnak. Fenyegetnek! Hogy mi nem tetszett az ingyenes versenyen ? Nem értem! Néhányan arra panaszkodtak, hogy éjszaka dolgoztak. Na ettől lehettek idegesek! De ha nem aludták ki magukat, akkor miért az út szélén kiabáltak, alvás helyett? Mindegy, mert a járgányok nem készültek az örökkévalóságnak, ahogy elromlottak, már nem igen lettek megjavítva. Lassan ráuntunk, és mindenki megelégedésére elkoptunk a lejtőről.

Ez jutott eszembe Pistike gokartozásáról. Azt már tudom, hogy Pistike is lassan megunja a száguldozást. Mikor a lányom felajánlotta a lehetőséget Pistikének, hogy az idén is beíratja a gokart táborba, az volt a válasza. - Nem megyek! Tavaly már voltam!

AZ UTCÁN, A TÉREN

Ifjú korunk színpada, fiatalságunk élettere, a legfontosabb hely. Ahol baráti társaságok, bandák nőttek ki a semmiből. Ahol nem volt más, csak félhektár fehéres zúzott kő, és néhány pad. Na meg a láng! Működ̋ből. Meg mi, éppen serdülő gyerekek.

Valahogy, és valamikor az lett a mindennapi mániám, hogy amikor csak lehetséges volt, kimentem oda. Hogy minek, mikor nem volt ott semmi ? Hát a bandáért. A banda! A valahova tartozás jóérzése, az csalogatott ki minden nap. És persze a lányok! Akikkel nap mint nap együtt lógtunk. Az első társaság, akiket akkor barátaimnak nevezhettem, Zsú, még egy Zsú, nővére Éva, Rita, Ancsa, és a srácok, Tracsek, Csofi,és még néhányan. Ja és én. A névsor nem volt kőbe vésve, folyton alakult, jöttek mentek a haverok, ismerősök.

Egy-két nyáron át a felsoroltak alkottuk a kemény magot. Hogy mit csináltunk? Legtöbbször beszélgettünk, álmodoztunk, szerelembe estünk, és fociztunk. Fociztunk a téren, az utcán, meg a sportparkban. Jött a rend őre, és minden nap igazoltatott, meg elvette a labdánkat, amiért másnap be kellett mennünk az őrsre. Aztán másnap megint fociztunk. Rúgtuk a bőrt kánikulában, meg viharban, nem számított.

Ancsának, aki általában a bátyjával jött, volt egy kutyája, egy németjuhász. Nagyon szerette a labdát, addig rohangált, hogy annyira elkoptak a mancsai, hogy ölbe kellett hazavinni. Aztán volt, hogy a lányok gézingben jöttek ki a kedvenc padunkra. Miután egy záportól bőrig áztunk, a lányokra rátapadt az ing, akkor még nem volt divat a melltartó. Szép nap volt! Varrtunk, és festettünk nadrágot, hallgattunk zenét, és néha hippinek képzeltük magunkat.

Megnéztük a Jézus Krisztus szupersztárt, rajongtunk a Doorsért, meg Janis Joplinért. A lányoktól kaptam meg a Képzelt riport lemezemet. Aztán múltak az évek, a társaság cserélődött. Az ízlések is változtak. Volt ki túl hamar vette, túl komolyan az életet. Volt aki eleve kilógott a csapatból, és megtalálta a saját társaságát, de a tér soha nem volt üres. Itt rendezték a SZINT, a Százhalombattai Ifjúsági Napokat. Volt mindenféle gagyi, meg jobbnál jobb előadás, meg koncert. Itt láttam először Kikit az Óceán együttesben. Ezen a koncerten ketten tomboltunk az unokaöcsémmel, amit akkor még egyáltalán nem szégyelltünk. Aztán csodáltuk az Y együttest, és a helyi bandákat, a Konnektort meg a Tabula rasát, akik DKV munkaruhájában léptek fel.

Aztán ezen a téren tört ki a város legnagyobb spontán hógolyó csatája is. Pedig itt tényleg nem volt semmi, csak mi. Akik évekig töltöttük itt a szabadidőnket. Lassan felnőttünk, már bemehettünk a tér szomszédságában lévő Halomba. És be is mentünk. Innentől kezdve, csak ritkán, és sötétbe látogattuk meg a padokat a téren, ha nem akartunk szem előtt lenni. Egyszer csak lezárták, és építkeztek. Művházat, meg tanácsházát. Jó nagyot. Aztán átépítették, többször is. Most már van benne mindenféle csecse-becse, csak egy nincs, banda, fiatalság, meg élet. Egy biztos! Szebb mint volt!

ANYU

Anyúúú! Anyúúú! Hol vagy!? - Itt vagyok kisfiam! Nem hagylak itt! - Lép hozzám anyu, és megtörli az ijedségtől könnyes arcomat. - Hol voltál? Kerestelek. - Anyu úgy néz rám, ahogy senki nem tud ezen a világon. Nézése, és a hangja a bástya, ami megvéd a világ gonoszságaitól. Megfogja kezem, és indulunk.

Hogy hová? Soha nem tudom már meg. Mert megszólal az átkozott ébresztő. Nem vekker, telefon! Éktelen sivítása visszaránt a valóságba. De a friss álom még a fejemben van, és a kellemetlen ébresztő ellenére, jó érzés önt el. Miért is ne? Láttam anyámat. Aki bár majd minden nap eszembe jut, de emléke egyre halványul. Már nehéz felidézni az arcot, a szemet, ami úgy tud nézni. Hasonlóan, mint mostanában kisebbik unokám meresztgeti rám csoda szép szemeit. Benne is látom még azt az őszinte érzelmet, amire az ember csakis akkor képes, mikor még nem mérgezi meg a világ. És legközelebb akkor, mikor a saját gyerekeire, unokáira nézhet.

Miért álmodhattam anyuról? Nem tudom. Talán mert minap volt anyák napja, és csak másnap tudtam kimenni a temetőbe. Mert ugye sok a dolgom. Ráadásul mind fontosabb. Dehogy fontosabb! Csak egyszerűen nem szeretek kimenni. Állok ott a kő előtt, olvasom a nevét, és eszembe jut a nap, mikor a koporsót felnyittatva, megnéztem, hogy valóban anyám az. Láttam, de nem hittem. És ma sem hiszem, mert minden nap velem van. Hiszen félig ő vagyok! Bölcs az idő! Mert megszépíti még a fájdalmat is, és nem engedi elhatalmasodni, elrontani az emléket. Az emlékek pedig szépek! Még a pofonok is csak simogatásnak tűnnek. És azok is voltak.

Amíg ezen gondolkodom, eszembe jut, hogy az ébresztő azért szól, mert muszáj valamerre elindulnom. Indulok, kávé, mosdó, keresem a ruhám, zokni, póló. Vajon hol lehet? Már megint nem találok semmit, olyan anyátlan vagyok. Szerencsémre, mielőtt kétségbe esek, előkerül a feleségem, és minden kiegyenesedik. A zokni is, a póló is a szemem előtt volt. „Csináljak teát?" - Igen! - Mi is lenne nélküle? Ő is jó anya. Hoztak is a gyerekek, meg az unokák virágokat, rajzokat. Mi meg, vagyis a feleségem, meg virágot vett a két unokámnak, hogy legyen mivel megköszönteni a lányaimat, akik az ő anyukáik. Na ez már bonyolult.

De már megint elment egy csomó idő! Most már tényleg indulnom kell!

Pestre megyek, oda lesz fuvarom.

Azon a napon is Pestre mentem. Mégis hozzá a morbid módon, éppen a temető hullaházának hűtőiből vittem a hőmérőket hitelesíttetni. Anyu kórházban volt. Visszafelé a kórház útba esik, hát bemegyek. Igaz úgy van, hogy másnap már hazajöhet, de azért mégis. A kórterembe érve, anyám a sarki ágyon fekszik, és mereven nézi a plafont. Mikor meglát, öröm úszik az arcára. „Szia kisfiam!" - Beszélgetünk. Kicsit el van keseredve, de látszik rajta, hogy nagyon örül. „Jól van anyu! Megyek, mert lejár a munkaidő." - Elköszönök, megpuszilom, de olyan furcsa. Simogat kezével is, szemével is, és azt mondja jó hangosan, hogy mindenki hallja. - „Ez az én kisfiam!" Tekintete végig követ, amíg a kórterem ajtajához érek, visszafordulva még utoljára köszönök. „Szia anyu!"

Utoljára köszöntem. Mire hazaértem anyu már odafentről nézett le rám, és két húgomra, akik közül a kisebbik pont akkor ért be hozzá, mikor én eljöttem. Tanúja volt a távozásnak.

Azóta csak akkor látom anyámat, ha megengedi. Ha álmaimban valahonnan előkerül. Na és akkor, ha tükörbe nézek, meg ha olyant mondok, amit tőle hallottam, meg tanultam. És akkor is, ha a húgaimat látom, ha fényképeket nézek, vagy ha szóba kerül. Meg most is, hogy írok róla. Szia anyu!

Óvárosi Kulturális Napok

2022. június 24–27.

Péntek este

Az Óvárosi Napok programjának részeként 2022. június 24-én este hat órakor avatták fel a **Dubecz-házaspár** (Dubecz Tivadar és Dubecz Tivadarné) **emléktábláját** a Zenálkó Etel Óvárosi Közösségi Ház falán. Két nagyszerű embernek állított itt

emléket az önkormányzat, akiknek elévülhetetlen érdemei voltak – az 1950-es évektől – a falu kulturális, közösségi életének a megszervezésében.

A táblaavatást követően közös esten mutatkozott be a **Cselefendi Asszonykórus és a Battai Muslinca Dalárda, melyet a Csobolyó Borbarát Klub borbemutatója és vására követett.**

Ezen az estén volt **vendége** a KÉSZ battai szervezetének **Mészáros József Domonkos – domonkos rendi atya**, akivel riportot készített a Százhalom magazin munkatársa.

Pénteken nyílt az **V. Pajta-tárlat: „Kárpátalja színei"** címmel, a Magyar Mesterek Műhelye udvarán. A képzőművészeti kiállításon magyar és ukrán festőművészek kárpátaljai vonatkozású művei szerepeltek. A képzőművészeti gyűjteményt Pozsgai Imre mutatta be. A megnyitót battai közösségek, baráti társaságok találkozója követte.

Szombat délelőtt

Szombaton délelőtt nyüzsgő kép fogadott az óvárosi Szent László téren, valamint bringások sokasága. A regisztráció 9 órakor kezdődött, majd a 10 órás indulás előtt Szabó Gábor óvárosi képviselő és segítői – a szervezők – Szántai Gyöngyi, Bátyi László őrsparancsnok, a motorosoktól Csaba Kálmán (közismerten Berci) eligazítást

tartottak a résztvevőknek a legfontosabb tudnivalókról. Az útvonal: Szent László tér, Kossuth Lajos utca, Kárász utca, Erőmű út, Szabadság út és Régészeti park érintésével vissza a meredek Hét vezér úton át a Szent László térre. A bringásokat rendőri felvezetéssel indították, rendőrök és motorosok pedig felügyelték a csapatot. Felhívták a figyelmet a veszélyekre és a betartandó szabályokra, mit tegyünk, ha valaki a melegben rosszul lesz? Minden résztvevőnek jó kívánságokat kívánva elindult a konvoj.

A szervezők közül Wenczl Csabát szólítottam meg, kérdésemre így válaszolt:

- Nagyon szeretném, ha ez a rendezvény jól sikerülne. Balesetmentesen egy jót biciklizznek a kerékpárosok, mi pedig próbálunk segíteni nekik.

Háromnegyed óra múlva érkezett vissza az utolsó résztvevő is. Az első **Óvárosi Bringatúrán** közel 150 fő vett részt – kicsik, fiatalok, felnőttek. A Bike Safe-re 50 kerékpárt regisztráltak, köszönet érte Szatmáriné Berczi Dolóresznek. Rengeteg felajánlás érkezett támogatóktól a tombolához. Támogatók voltak: Forgács Máté saját készítésű kulcstartókkal, a Tesco-Global áruházak Zrt, a százhalombattai EU Nyelvstúdió – Tőke Orsolyával -, az Üveghegy kiadó, az R-fitness, a Pizza Karaván Battáról, az Ebatta Kultúrkocsma, a Harcsa Csárda, a Centrál Étterem, a Bio Bubi Betétdíjas tisztítószerek cége, a Hamvas Béla Városi Könyvtár, Százhalombatta Város Önkormányzata, Fekete Ágnes – ajándék utalvánnyal és Bella Donna's kitchen.

Miközben a kerékpárosok kerékpároztak, körülnéztem a téren a többi **családi programlehetőség** után.

A **„Matrica" Múzeum** hűvösebb sátra alatt már kézműves foglalkozáson lehetett részt venni. Némethné Marika elmondta, római kori játékokkal készültek. A kicsik

állatfigurákat, római katonákat satíroztak színessel be, amivel egy előre rajzolt római tálat díszíthettek ki. A nagyobbak, ügyesebbek színes fonalakkal körmönfonást tanulhattak, gyakorolhattak. A körmönfonás már a bronzkorban ismert volt, de a római

korban is használták ezt a technikát. Az érdeklődő felnőttek belelapozhattak és olvashattak egy római korról szóló régészeti kötetbe.

A templom háta mögötti hűvösben készültek a **hagyományos főzőverseny** ételei. Dr. Szatmári László a **„Óvárosi Papírkutyákat"** képviselve, juhpörköltet készített hagyományosan, az ősi recept szerint. ***Megkérdeztem tőle, hogyan készíti a birkapörköltet:***

- A birka, birka, a juh az juh – mondta. A juh az őshonos magyarfajta, a birka pedig a behozott német - Észak-Németalföldi - merinó fajták. Ezen sok kedves állattenyésztő egyetemi hallgató bukott meg a vizsgán, a Mosonmagyaróvári Széchenyi István Egyetemen, ahol tanítottam.

A **Men-Edék Barber-Shop** csapatának vezetője, Dúl Péter bajor káposztát készített az ínyenceknek.

- Megint különlegességgel készültünk. A bajor káposzta fokhagymás, hagymás, szalonnás étel savanyú káposztával. Mellé lesz egy hideg lencsegulyás, hideg lencse salátával. A saláta összetevői: lencse, lilahagyma, fokhagyma, retek. Mindezek mellé sertéscombból, füstölt csülökből ragu készül.

A harmadik bográcsban a **„Léhűtők"** aranycsapata Tolnai Győző és felesége Sipos Andrea jóvoltából egy kicsit új ízvilágú pörkölt készült.

- Csülkös, tejfölös, kapros sertéspörköltet készítünk. Megpróbálunk a fűszerezéssel kitörni a sablonokból. Kenyérrel és saját készítésű kovászos uborkával tálaljuk majd.

Miután megtekintettem az éhes szájakra váró ételek készítését, az igazi búcsúkhoz tartozó vásárolni valók felé vettem az irányt. A sátor tulajdonosa kereskedőjét, Magárius Editet kérdeztem, aki férjével és leányával várta az **édességkedvelők** ostromát.

- A Fejér Megyei Tabajdról jöttünk két sátorral. Az édességeket nem mi készítjük, készítőnél vesszük. 58 fajta édességünk és 41 fajta nyalókánk van.

A hihetetlenül színes és sokféle édességből magam is vásároltam néhány félét. A zselés, gumicukros, omlós, karamellás, puszedlis kínálatból válogattam, nem törődve a súlyfelesleg okozattal, amit el nem kerülhetünk utána. Örömömre volt a kínálatban törökméz, puszedli és kakas nyalóka, gyermekkorom régi kedvencei.

Edit lánya, Cseke Horváth Karola **játékokat** hozott, egy újszerű zsákbamacska kivitelezéssel.

- A kis medencében halacskák vannak, az alján számokkal. A kihúzott számhoz játékok tartoznak. A legkisebbek kedvéért a számok mellett a halacska alja színes, mert a kicsik 2-3 éves korban már ismerik a színeket, így egyedül is fel tudják ismerni azokat a játékokon.

Takács Tamara a **Kadar tanyáról** kis pónilovat és simogatni való állatokat hozott.

- A helyszűke miatt csak egy pónival jöttünk, Jimmivel. Hoztunk mellé egy kismalacot, baromfiakat és nyulakat. Állatsimogatás lesz és pónilovaglás a templom kertben, a meleg miatt.

Kérdésemre Tamara elmondta, a nyári táboruk – az első – a következő héten kezdődik, és nagyon sokan lesznek.

A szomjas és éhes vendégekről **büfé, lángossütő, kürtöskalácsos, hot-dogos** is gondoskodott.

Szombat délután

A rekkenő hőségben, a sátor hűvösében a **Hamvas Béla Városi Könyvtár** munkatársai várták a **kvízjátékok** kedvelőit - kicsiket és nagyokat, ajándékokért. A középiskolások jutalma a helyes kitöltésekért 3 óra igazolás közösségi szolgálatért. A játékokba nem csak a legfiatalabb korosztály, de láthatóan felnőttek is belemerültek.

Nagy tapssal jutalmazta a **Metronóm Dobiskola** három órakor kezdődő **bemutatóját** a közönség. Az apró fák és a művelődési ház árnyékában próbáltak menedéket keresni a tikkasztó hőségben. Igazán megérett a szükség olyan sátrakra, vagy nagyobb sátorra, amelyben a közönségnek nem kell tartania a hőgutától a Szent László téren, ha szeretne részt venni a kora délutáni programokon.

Négy órakor a **Bodza Meseműhely** varázsolta el a kicsiket interaktív gyermekműsorával. Önfeledten játszottak a két felnőttel, akik nagy utazásra vitték őket a mesék szárnyain.

Halász László vezette **Kolo Zenekarnak** egy óra lehetősége adódott, hogy a köreinkben és körülöttünk élő szláv népzene – szerb, horvát, szlovén – muzsikájával a

táncparkettra csalogassa a kolok kedvelőit.

Fél hatkor kezdődött a battai táncegyüttesek fergeteges műsora, a szülők, rokonok, ismerősök és a közönség örömére.

A művészeti csoportok vezetőinek kérdéseket tettem fel, működésükkel kapcsolatban (keretes cikk). Hihetetlen színes, dinamikus produkciót mutatott fel valamennyi részt vevő táncművészeti csoport.

A táncosok után fél hétkor az **operett** kedvelőket Peller Károly és tanítványai – Szűcs Laura és Tarlós Ferenc a Színmű-

vészeti Egyetem hallgatói – operett dallamokkal ajándékozták meg.

Hét órakor **Vezér Mihály polgármester köszöntötte a programokon résztvevőket és átadta a díjakat a Hagyományőrző Főzőverseny nyerteseinek.**

Szalai János mesterszakács, Szalai Attila képviselő és Nagy Zoltán, a Harcsa csárda vezetője voltak a zsűri tagjai. Értékelésüket Szalai Jacsa mondta el:

Rendkívül nagyszerű verseny volt. Az első három helyen „megint battaiak végeztek".

A Bella Donna csapata különdíjat kapott, mert 80-100 fő adag ételtel jelent meg ma és a rászorulóknak már ki is osztotta.

Az **I. helyezést a Men-Edék nyerték, a II. helyezett az „Óvárosi Papírkutyák csapata lett, a III. helyezést pedig a „Léhűtők" érdemelték ki.**

Valamennyi csapat kiválót alkotott, ha lehetett volna legszívesebben három első helyezést adott volna ki, de végül is ez egy nemes verseny volt. A repertoár és ízvilág sokszínűsége, a recept különlegesség döntött a Men-Edék első helyezése mellett. Nagyon összetett és nagyon gazdag étel menüvel indultak. A második helyezett „Papír kutyák" egy rendkívül rusztikus juh paprikással készültek – eredeti hortobágyi recept szerint. A harmadik helyet elnyert „Léhűtők" csülkös, paprikása tejfölös kapros habarással dúsítva, a kapor friss illatával, íz anyagával alkotott különleges kísérletező megoldást és mellé házilag készült kovászos uborkával, remekre sikerült.

A zsűri, Vezér Mihály polgármester, Török Sándor alpolgármester és Szabó Gábor óvárosi képviselő mindezek után átadta az okleveleket és ajándékot a versenyzőknek, megköszönve a lelkesedésüket, a részvételt.

Háromnegyed nyolckor kezdődött a **„Trixie Rubato koncertje" a zenekedvelőknek**, hogy utána induljon a **hagyományos utcabál** a **„Cocktail Party" zenekarának** muzsikája mellett.

A délután benépesült Szent László teret a programokon résztvevő rekord számú közönség egészen késő este 11 óráig foglalhatta el és még volt ráadás is a példásan mulatozó közönségnek.

Szegedinácz Anna

Tánccsoportok az Óvárosi Napokon

Stúdió, team & company

A szombat délutáni programon négy kiváló, legfőképpen gyermekeket, fiatalokat oktató, tanító, nevelő tánccsoporttal ismerkedhettünk meg. Látványos, színes, dinamikus műsorukkal kápráztatták el a nagyszámú, népes közönséget a Szent László tér színpadán. Nem csak saját kíváncsiságom miatt kértem meg a művészeti csoportok vezetőit, mutatkozzanak be az Óváros közönségének, hanem azért is, hogy azok a fiatal generációk, akik közöttünk élnek, velük megismerkedve, sokszínű stílus és műfaj kínálatukból választani tudjanak, ha kedvük lenne részt venni a programjaikon.

SZTC Táncszakosztály

*

SZTC Táncszakosztály

Vezető: Nagyné Török Anikó

- Az SZTC Táncszakosztálya 24 éve működik a városban. Fő profilunk az akrobatikus rock and roll. Mellette latin és show táncokat is tanulunk. Gyerek, junior és felnőtt korosztályban is vannak csoportjaink. Ezekből állt össze a csoport programja az Óvárosi Napokon is.

A szakosztály létszáma 100 fő. A Barátság Kulturális Központban és a Wake up fitnessben, valamint Érden és Tárnokon vannak csoportjaink.

Az elmúlt évekhez méltón – a hosszú szünet ellenére is – sok szép eredményt értünk el különböző szintű versenyeken. A Barátság Kupán több arany minősítést és külön díjat kapott az utánpótlás csoport. A versenyzők is arany minősítést és az MTMSZ (Modern Táncsportok Magyarországi Szövetsége) országos versenyén 4. helyezést értek el. Ezzel az eredménnyel kvalifikáltak a hétvégén megrendezendő Európa Bajnokságra.

Agárdon lesz a nyári táborunk: augusztus 8-12-ig.

Elérhetőségünk:
Telefon: 06 70 314 4742
E-mail: nagyne.torok.aniko@gmail. com

JP Dance Company

Vezetője: Papp János

A tánccsoport 15 éve alakult, de JP Dance Company néven 10 éve működik. Az iskola fő profilja a show és színpadi tánc, emellett latin, jazz, balett, hip-hop és akrobatikus elemek is elsajátíthatók az órákon. Öt városban vannak jelen, míg Százhalombattán, Törökbálinton és Velencén táncórákkal, addig Esztergomban és Érden a Musical Akadémiára is várják a fiatalokat.

Az egyesületbe járó gyerekek betekintést nyerhetnek a színház világába, lehetőséget kapnak neves művészekkel való fellépésekre.

Egyesületünk célja a gyerekek mozgáskultúrájának, koncentrációs készségének, kitartásának és csapatszellemének fejlesztése, a fiatalok mozgásra ösztönzése, a tánc, a művészetek népszerűsítése óvodás kortól egészen 18 éves korig. A legfiatalabb korosztály játékos formában ismerkedhet meg a tánc alapjaival. A vidám órák eredményeként a gyerekek tartása, ritmusérzéke mellett önbizalma is fejlődik.

A nagyobb korosztálynak folyamatos fellépési lehetőségeket biztosítunk, egyrészt az egyesület által szervezett rendezvényeken, másrészt örömmel teszünk eleget minden felkérésnek. Az elmúlt 10 évben számtalan közös munka és élmény tette színessé a mindennapjainkat.

JP Dance Company

Az edzések és felkészülés mellett nyáron korcsoportonként táborokat is szervezünk, ahová szeretettel várunk minden érdeklődő gyermeket. Minden évben a tánc világnapját egy óriási táncelőadáson ünnepeljük, ahová az ország több pontjáról érkeznek nézők. A táncLÁZadás című előadást már 8 éve töretlen sikerrel rendezzük meg Százhalombattán!

Legutóbbi felkérésnek eleged téve az Óvárosi Kulturális Napok és Szent László Napi Búcsú 2022 rendezvényén egy szuper hangulatú produkcióval léptünk színpadra, ezúttal is köszönjük a meghívást!

Mottójuk: „... a tánc dinamika, energia, eXtázis...”

Elérhetőségünk:
Telefon: 06 30 739 0770
E-mail: dancecompany.jp@gmail.com

B-Cool Dance Team

Batta Balett Stúdió

B-Cool Dance Team

Vezető: Czakó Nikolette

A B-Cool Dance Team 2009 óta működik. Battán 150 fő a létszáma, óvodáskortól a felnőttekig. Ezen kívül Kispesten, és Dunaújvárosban is vannak csoportjaink.

Fő tevékenységünk az akrobatikus rock and roll, de az edzéseken tanítunk show táncot, színpadi táncot, modern stílust stb. is.

A közelmúltban rész vettünk a Diák Olimpián, ahol 1-2-3. helyezést értünk el. Országos és területi versenyeken, Nemzetközi 4K versenyen Siófokon, I. és II. helyezéssel végeztünk.

Az Óvárosi Napokra táncos mix-szel – 35 gyermekkel – készültünk a kezdő, haladó, versenyző, párosok, kisformációk csoportjaival, egybefüggő 12 percben.

Az Egyesület elnöke és vezető edzője, Mészáros Gábor. Koreográfus és edző, Lengyel Boníta. Az Arany János Általános Iskolában és Gimnáziumban pedig edző, Farkas Eszter Kata. Az Eötvös Lóránd Általános Iskolában, Heffner Vivien edző foglalkozik a kezdőkkel.

Elérhetőségünk:
Telefon: 06 30 940 5061
E-mail: nicoletteczako@gmail.com
Facebookon: www.facebook.com/BCDTSE

Batta Balett Stúdió

Vezető: Házi Tamás

A Batta Balett Stúdió 2012. október óta működik. Klasszikus és modern balett alapok oktatásával foglalkozik

Ovi tornacsoportunk négy éves kortól várja az érdeklődőket. Van klasszikus előkészítő és haladó csoportunk, illetve a Stúdiónk foglalkozik modern tánc tanítással is. Jelenleg 40 fővel dolgozunk.

A Barátság Kulturális Központ 12-es balett termében folynak az oktatások. Klasszikus, illetve színpadi táncot is tanítunk.

Minden évben saját produkcióval mutatkozunk be, melynek „Proseccós éjszakák” a címe. Ezek élőzenei összeállítások, megfogalmazva, táncos köntösbe öltöztetve.

Az Óvárosi Napokra három táncot állítottunk színpadra, egy klasszikust, egy modern és egy színpadi tánckoreográfiát.

Szeptembertől várjuk az új növendékeket, akik kedvet éreznek, vagy csak éppen a mozgás szeretete miatt látogatnak el hozzánk. Amit biztosan tudunk, hogy minden évben új koreográfiák sokaságát sajátíthatják el a tanulók, profi oktatók segítségével.

Elérhetőségünk:
Telefon: 06 30 255 1050
E-mail: bbs.battabalett@gmail.com

Szegedinácz Anna

SZÁZHALOM
Óvárosi Közösségi, Közéleti Folyóirat
Megjelenik havonta
Felelős kiadó:
Jován László,
a Hírhalom Egyesület elnöke
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Postacím: 2440 Százhalombatta,
Csenterics út 4.
Tel.: 06-30-966-8079
www. szazhalom.hu
ISSN szám: 2559-9860
Nyomdai munkák:
Hírhalom Egyesület, Százhalombatta
Támogatók:
Nemzeti Együttműködési Alap
Miniszterelnökség
Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

Szent László Napok – V. Pajta-tárlat

Az Óvárosi Szent László Napok rendezvényén, immár ötödik alkalommal sikerült megrendezni a „Pajta-tárlatot”.

Minden évben más-más koncepció adja azt a vezérfonalat, amely mentén kiválasztom a tárlaton bemutatandó művészeket és alkotásaikat. Az idei évben a kiállítást „Kárpátalja színei” címmel rendeztem meg. Az ötlet már a tavalyi kiállítás után megfogalmazódott bennem, de akkor még nem gondoltam, hogy 2022-ben a témának különös, és szomorú aktualitása lesz az ukrán – orosz háború miatt.

A kárpátaljai festőművészet hasonló jellegzetességgel bír, mint például a nagybányai. Könnyen felismerhető tájak, népviseletes emberek jelennek meg előttünk az alkotásokon. A műveken jól tükröződik az a tipikus színvilág, amit a kárpátaljai művészek szívesen alkalmaztak, különösen a kék, sárga, narancssárga és lila színek nagyszerű kombinálása.

Az erős magyar gyökerekkel rendelkező kárpátaljai festőiskolát Boksay József és Erdélyi Béla 1927-ben, Ungváron alapította meg. Szellemi örökségüket a kárpátaljai ukrán/ruszin és helyi magyar közösség is büszkén magáénak vallja.

A kárpátaljai festőművészek alkotásai a kárpátaljai hagyományokból építkeznek. A sokszínű és gazdag táj, az ott élő emberek kimeríthetetlen ihletforrást jelentettek számukra. A népviseletből, a természetből, a mindennapok egyszerűségéből vett pillanatok színes kompozíciókban tárulnak elénk. Portrék, csendéletek, tájrészletek, életképek elevenednek meg a vásznakon, melyekbe az alkotók belecsempészik saját érzéseiket, egyéniségüket is.

A művészeti alkotások élethűen visszatükrözik azt a sokszínű és soknemzetiségű régiót, ahol a magyar lakosság mellett ukrán, ruszin és hucul nemzetiségű emberek élnek együtt, egymás között, békében.

A tárlaton többek között Erdélyi Béla és öccse, Herz Erdélyi János, Ijjász Gyula, Kutlán István, Kontratovics Ernő, Márton Béla, Endrédy György, Vaszil Kricsevszkij, Volomidir Mikita és Joszip Babinec alkotásai mutattam be.

Remélem, hogy a kiállítás látogatóinak emlékezetes képzőművészeti élményben volt részük és visszavárunk mindenkit a következő évi VI. Pajta-tárlaton.

Pozsgai Imre

Szent László-napi események a templomban

Több programunkról szeretnék beszámolót adni a kedves olvasónak, amelyeknek templomunk adott helyszínt.

Június 26-án vasárnap 11 órai kezdettel ünnepi szentmisén mutatkozott be Bódai József újonnan kinevezett plébános. A szokásostól eltérő módon a Noé zenekar szolgáltatta a liturgikus zenét. 16 órától egy érdekes, különleges koncertnek lehetett hallgatója, aki e forró vasárnap délután erre szakított időt. Dr. Csehák Izolda, a Canticum Novum vegyeskar vezetője olyan zenei műsort állított össze, amely leginkább a „komolyzene könnyedén" elvnek felelt meg nagyszerű módon. Ezt pedig úgy érte el, hogy a Canticum Novum vegyes karának műsora alkotta a helyhez és eseményhez illő zenei keretet, általuk került előadásra Kodály Zoltán *Magyar hazának reménye* népéneke, és *Szent István királyhoz* című műve, valamint Beethoven darabja, a *Forte, piano*.

E darabok közé hívta meg előadásra a százhalombattai Művészeti Iskola zeneileg jól képzett, kvalifikált művész tanárait előadásra. Általuk csendültek fel sokunk számára ismert dallamok. Így hallhattuk Gounod *Ave Maria*-ját, Csajkovszkij *Virágok keringőjét,* valamint a *Hattyúk tava* műből részleteket hallhattunk Avéd-Brezánszky Ágnes klarinét, Kun Katalin zongora, Kumar-Járvás Vivien gordonka, Bujdosó Márton zongora előadásában. Petz Bálint gitárjátéka elfeledtette velünk a hőséget és úgy éreztük magunkat, mint ha egy granadai udvarház kertjében lettünk volna. A Trónok harca c. film zenéjéből is kaptunk ízelítőt.

Az előadás kerete még más lehetőségeket is teremtett némi rögtönzéssel, mivel a helyi közélet és önkormányzat részéről több prominens személy is részt vett az előadáson.

Mindez itt Százhalombattán, a Szent László templomban történt, de ugyanez a műsor megállta volna a helyét bármely országos hírű pódiumon. Köszönjük a gyönyörű nyári zenei élményt!

Németh István, a Római Katolikus Plébánia világi elnöke köszöntötte Bóna Zoltán országgyűlési képviselőt, Török Sándor alpolgármestert és Szabó Gábor önkormányzati képviselőt, a koncert résztvevőit és a megjelent tisztelt közönséget. Pár szóban értelmezte a búcsú eredeti jelentését, és a szentek égi születésnapjának megünneplését. Beszédét köszönettel zárta mind az ország, mind pedig a város felé, hogy pályázat útján lehetővé tették a Szent László templom legszükségesebb rendbehozatalát. Ezáltal megvalósult egy új „lélegző vakolat" részben alkalmazása, a sekrestyeépület belső vakolásának rendbetétele, és megoldás született a belső fűtés korszerűsítésére is. Mivel a 15 millió Ft kevésnek bizonyult, a város önkormányzata további 3 millió Ft-tal egészítette ki a pályázati összeget. Ezt követően *Török Sándor alpolgármester* is indokolta az összeg kiegészítésének szükségességét.

A délután szeretetvendégséggel zárult, sok szorgos kéz gondoskodott ételről, italról az óvárosi Zenálkó Etel Művelődési Ház árkádjai alatt, a Nap forró tüzétől védve.

A Szent László napok egy „igazi Szent László nappal" zárult. Hétfőn 17 óra 15-kor vette kezdetét a Szent László koszorúzási ünnepség. *Németh István világi elnök* köszöntötte a megjelenteket, majd közösen elénekelték a Himnuszt, és egy rövid beszéd következett a velünk élő Szent Lászlóról. Radványi Béla történész legújabb megállapítása szerint Koppány Szent István unokatestvére volt, Szent Lászlónak pedig dédapja. Majd egy jelmondat érdekes történetére hívta fel a figyelmet: „az Isten az igaz ügyet nem hagyja el sohasem". Szent László lányáról, Piroskáról, a bizánci császárnőről a Szent Efrém zenekar egy dalművet írt. Befejezésül pedig a templom jelenlegi és jövőbeni funkciójáról osztotta meg gondolatait. Ezt követően Gátai Tamás kisegítő lelki munkatárs gondolatai és imái hangoztak el.

Sor került a 2022. évi Szent László-díj átadására, amit a helyi KÉSZ csoport elnöke, Tóth Ernő adott át Németh Istvánnak a laudációt követően, amely egy emlékéremből, oklevélből és egy üveg Generosa borból áll. A kitüntetett őszinte örömmel vette át az elismerés dokumentumait. Majd a koszorúzás következett. A város önkormányzata, a plébánia és a KÉSZ részéről megjelentek

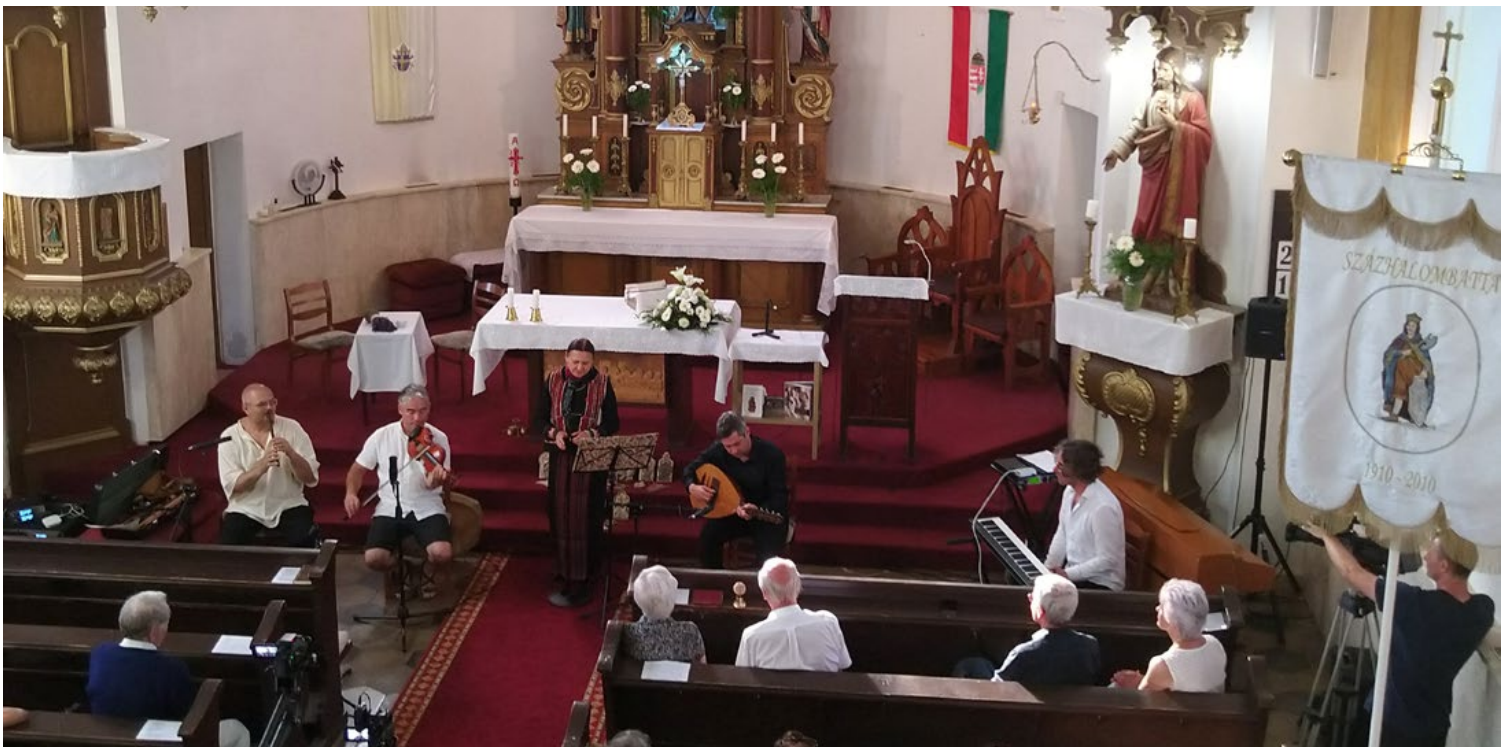

elhelyezték virágaikat a Szent László szobornál. A Szózat elhangzásával véget ért az ünnepi megemlékezés.

Petrás Mária és négy zenésztársa előadása 18 órától vette kezdetét templomunkban. Petrás Máriáról tudni kell, hogy birtokosa az alábbi díjaknak: A Magyar Művészetért díj, Szerváciusz Jenő díj, Príma Primissima díj, a Magyar Tehetség Nagykövete díj, Márton Áron emlékérem, Magyar Köztársaság Érdemérem tiszti keresztje, a 2021 évi Eucharisztikus Kongresszus hírnöke. A Szent István templomunk keresztútjának alkotója. Férje, Döbrentei Kornél jeles magyar költő. Két gyermekük és öt unokájuk van.

Ezt követően két órán át egy teljes zenei életmű átfogó reprezentatív bemutatása következett. Először az évfordulóknak megfelelő alkalmi dalokat hallhattunk, majd a közönség lelki megnyilvánulásait megérezve, a hangulat vezérelte gyönyörű hosszú balladák, imák megzenésített, hangszerelt ősi dallamok következtek. Közben bealkonyult, az oltáron fényárban úszott Szent László, a lábánál énekelt Petrás Mária és zenélt négy társa.

Ekkor már ezer évet utaztunk az ősi hangszerek, dallamok által, és mint egy csodás pillanatra fölocsúdva hívtam fel a figyelmet a tényre „Szent időben, szent helyen, szent dallamokat énekelve, a szent fogadja azt". És ennek mindannyian tanúi lehettünk. A helyzet megismételhetetlen, a katarzis óriási, a templom úgy telve volt, mint egy ünnepi misén.

A hallgatóság ezek után sem hagyta el a templomot, pedig meleg volt és az emberek szomjasak voltak. A Művelődési Ház árkádjai alatt terített asztalok várták a közönséget étellel, itallal.

Ezután következett a beszélgetés Petrás Máriával, nem szűnő érdeklődés mellett. A kérdező Németh Istvánnak és az előadónak annyi ideje sem maradt, hogy elfoglalhatták volna az előre elkészített széket egy asztal mellett.

Nyolc-tíz magvas kérdés hangzott el, és mindre kimerítő válasz érkezett Marika részéről. A kérdések a moldvai hagyományos falu életére irányultak de úgy, hogy az feleletet adjon korunk nagy kérdéseire. Petrás Mária életszemléletére óriási hatással volt a gyermekkor hagyományos világának sok évszázados bölcsessége. Erről a világról azt vallja: „ én élő szentek közt éltem", és ennek gyakorlati példáinak sokaságát idézte fel!

A szeretetvendégség színhelyére 20 óra 45-kor kerültünk ki, ahol tényleg a mesebeli „terülj, terülj asztalkám" jelenséggel találkozhattunk. Kb. másfél tucatnyi háttérben dolgozó hölgy munkáját dicséri a vendéglátás, de azért urak is akadtak a vendéglátók közt. Nagy keletje volt a szódavíznek, és azért többen a borokat is megkóstolták, sokaknak ízlettek is ezek a nedűk. Némi köze annak is volt e borokhoz, aki e sorokat írja.

Örülök, ha dalban, ételben, borban, művészi élményekben szellemi útravalóval szolgálhattunk, testi-lelki élményekben részesíthettünk sokakat. Ezúton is köszönjük a sok munkát a szervezőknek, a vendégeknek pedig a kitartó lelkesedést!

Németh István

Beszélgetés Mészáros József Domonkos domonkos rendi szerzetessel

A helyi KÉSZ meghívására érkezett Százhalombattára, a Szent László-napi búcsúra *Mészáros József Domonkos* domonkos-rendi szerzetes június 24-én este, hogy az óvárosi Szent László templomban misézzen. A domonkos atyát arról kérdeztem, hogy rendi szervezetben vagy önálló plébánián teljesít-e egyházi szolgálatot és mit jelent ma domonkos szerzetesnek lenni?

- Minden szerzetesrendnek meg van a maga eredeti karaktere, arca, ezt az Úristen ajándékozta egy-egy olyan rendalapítónak, akik a maguk korában, a korból hiányzó értéket látták meg az imádkozásaik, elmélkedéseik kapcsán, aztán ezt ajándékozták a többieknek.

A XIII. század elején Szent Domonkos Spanyolországból elment Dél-Franciaországba és ott térítette a katarokat, akik akkoriban házaknál olvasták fel a szentírást, de olyan tévedéseket fogalmaztak meg nem kellő teológiai képzettségükkel, amelyek félrevitték az egyéni vallásosságot és már az üdvösségüket veszélyeztették. Ő ezt felismerte, ezért vállalta, hogy otthagyja szülőföldjét és elkötelezi magát ezeknek az embereknek a szolgálatára. Aztán a köré csoportosulóknak az igazság tanítását tűzte ki célul, melyet az akkori Szentatya – III. Honorius pápa - is elismert 1216-ban. Így jött létre a domonkos rend első hivatalos működési lehetősége 1221-ig. Majd ezt terjesztették ki az egész világra.

Szent Domonkos haláláig 60 kolostor létesült. Rendünk működése elsősorban nem plébániai feladatokat lát el, nem korlátozódik kisebb területekre, hanem az egyház és az emberiség egészére szólnak feladatai. Olyan egyházi tanítást és szolgálatot végzünk, ami alkalmasint egy-egy plébánia hatókörébe nem fér bele, mint ahogy a többi rendek is teszik, pl. a betegellátók, tanító rendek, missziós rendek. Tehát a történelem egy-egy korszakában egy-egy szentnek az élete ilyen szolgálatot tár föl a közösségében, amiben az egyház egysége és sokfélesége nyilvánul meg.

A domonkos rend most ünnepelte fennállásának 800 éves évfordulóját, és láthatóan még mindig szükség van speciális karizmáira. A Domonkos-rend célja a "Contemplata aliis tradere", mely Aquinoi Szent Tamás domonkos-rendi szerzetes megfogalmazása. Azt jelenti: „átelmélkedve másoknak átadni". Vagyis a szentírás olvasása közben először nekem magamnak nyújt egy olyan értelmet az Úr Jézus, ami emberi mivoltom rejtett értékeit és a jó Istennel való személyes kapcsolat gazdagságát tárja föl. Ezt az átelmélkedést – amikor másoknak nyújtjuk – akkor az ő értelmüket és szívüket is közelebb visszük az Úristenhez. Ez a mi szolgálatunk.

Fotó: SopronTV

A soproni rendház domonkos közösségében élek, nem plébániaként. A debreceni testvérek plébániai közösségben vannak és az egyházközséget is ellátják. Mi keresztelünk, esketünk, felkészítjük azokat, akik hozzánk jönnek, speciális oktatásokat is adunk hozzá. Az öt domonkos rendi testvér közül négy valamilyen egyetemen tanít és így az ifjúsággal, illetve a felnőttekkel tart szellemi, lelki kapcsolatot, képzéseket, ami a mi hivatásunk.

- Kinek a meghívására érkezett Százhalombattára?

- Tamási József atya ismeretsége által. 1970 óta ismerem József atyát, a Szegedi Szemináriumból, illetve egyetemről. Együtt tanultunk ott. Vácott közösen szenteltek tizenegyünket pappá. Akkor még a Váci Egyházmegyéhez tartoztunk. Titokban lettem domonkos-rendi szerzetes, mivel az 1950-ben államilag feloszlatott szerzetesrendek 12 500-an nem működhettek, titokban csatlakoztam hozzájuk. Ezzel a lelkülettel ismerkedtem meg: másoknak átadni az igazságot. Titokban képeztem magam, tartottam kapcsolatot a domonkos atyákkal, közben elláttam a Váci Egyházmegyében egy-egy városban vagy faluban a magam kápláni és plébánosi feladatát.

- Mi volt a mai szentbeszéd témája, célja?

- Egyrészt, a mostani háborús helyzetben emlékeztettem a hallgatókat arra, hogy a Szűzanya a fatimai tanításában hangsúlyozottan fölhívja a figyelmünket arra, hogy minden nap imádkozzuk a rózsafüzért, ami egyrészről személyenként a magunk üdvössége iránti szemlélődést és megerősödést jelenti. Másrészt az imádságainkkal azokat is szeretnénk visszahozni az Úristenhez, akik távol járnak tőle, leszoktak az Istennel való találkozásról, az imádságról és látszik, hogy a szomorúság, az erőszak, meg a gyűlölet, vagy az értékek nélküli szabadosság olyan szomorúságot hordoz az életükben, ami miatt az emberek maguknak valókká lettek. Ez nyilvánvaló. A rózsafüzér ebből kibont.

Van egy kötet, egy könyv, ami a ruandai tömegmészárlásról szól. A szerzője Immaculée Illibagiza: Megmaradtam hírmondónak címmel. Fiatal felnőttként 90 napig egy kis WC-ben, hatodmagával elbújtatva élte túl az üldöztetést, rózsafüzért imádkozva, 29,5 kg-ra lefogyva. De Jézustól megtanulta az egyetemes megbocsájtást, még az ellenségeinek is. Ez ma mindannyiunkat tanít és kötelez arra, hogy a jövő építésének az egyetlen útja a szívből történő megbocsájtás, amire az ember magától képtelen, csak az Úr Jézus vére és áldozata révén lehetséges, valamint a Szűzanya közbenjárása által. Ezért rendkívül fontos az ima és a közbenjárás.

Szegedinácz Anna

Lehoczki Zsuzsanna

Helytörténeti kalandozások

Szent László római katolikus templom

Az 1686-os török uralom alóli felszabadulás után az országban újjá kellett szervezni az egyházközségeket: templom- és plébánia-építkezésbe kellett fogni. A Duna-menti hívek gondozását a bosnyák ferences rendtartomány tagjai végezték, feltételezhető, hogy Ercsiben, Érden, Perkátán és Tökölön vándorló lelkipásztorkodás volt.

Százhalombatta katolikus hívei az 1715-ben alapított érdi római katolikus plébániához tartoztak. Az 1759-es érdi *Canonica Visitatio* szerint Battának sem temploma, sem katolikus temetője nem volt. 1778-ban már arról számol be, hogy a katolikus temetőben kereszt áll corpussal, melyet az érdi plébános megáldott. Ekkor mindössze néhány katolikus családról beszélhetünk, a falu népességének több mint két harmadát az ortodox szerbek tették ki.

A 19. század közepe táján a falu végén lévő régi iskolai házat és telket a község közepén fekvő nagyobb telekkel és házzal cserélték el, azzal a szándékkal, hogy az iskola mellett majdan felépül a templom is.

1856-ban a battai katolikus község templomépítés ügyében az egyik battai földbirtokoshoz, Pacassy Anna bárónőhöz fordult. A kért templom nem épült meg, de a bárónő azonban készíttetett egy 78 kg-os harangot, mely a templom felépítéséig az iskola udvarán, egy haranglábon függött. Több mint ötven év múlva a Pacassy bárónő által készíttetett harang bekerült a battai templomba.

Az 1868-os Canonica Visitatio szerint a battai egyházközségnek már lett volna elég pénze legalább a templom építésének az elkezdésére, ismét nem történt semmi.

A battai hívek a gyűjtésbe csak az 1870-es években kezdtek bele. A tárnoki kőbánya ingyen követ ajánlott fel, melyet a falu lakossága fuvarozott. A lelkesedés azonban hamarosan lelohadt és a templomépítés megkezdése tovább húzódott.

1894. szeptember 16-án templomépítő bizottság alakult, melynek feladata a templom építéséhez szükséges anyagiak előteremtése, a tervek és a költségek előirányozása volt. Elnöke előbb dr. Burián Aladár, majd Matta Árpád földbirtokos volt. A templom terveit Say Ferenc székesfehérvári műépítész készítette el.

Nagyjából tíz év eseményeiről csak homályos információink vannak, valami miatt többször építészt váltottak: 1900-ban Matta Árpád felkérte sógorát, hogy készítse el a templom terveit, melyet azonban túl drágának találtak. Felkértek egy harmadik, ismeretlen nevű vállalkozót. Az ő költségvetése alapján az építkezés mintegy 14 ezer koronába került volna, mely a jegyzőkönyvek szerint rendelkezésre is állt felajánlások formájában, így az építkezést meg lehetett volna kezdeni.

Kereskényi Gyula érdi esperes plébános 1904. június 14-én a következőket jelentette a püspökség felé a battai templom építésével kapcsolatban: „…*Battán a templomépítést még nem kezdték meg és az aratás bekövetkeztével nem is kezdik meg, mert a nép el van foglalva.*”

A templomépítő-bizottság 1905. június 4-én tartott gyűlésén megállapította, hogy 14.644 korona 79 fillér állt a templom rendelkezésére, majd megbízta dr. Matta Árpádot, a bizottság elnökét, hogy kösse meg a szerződést a legolcsóbb ajánlattevővel – a harmadik, ismeretlen nevű vállalkozóval – és indíttassa meg az építkezést. A szerződést 1905. július 13-án Várossy Gyula megyéspüspök jóváhagyta, az építkezés azonban ismét meghiúsult, mivel a vállalkozó Amerikába vitorlázott.

1909-ben végre elindult az építkezés, Tőry Emil új tervei alapján. 1909. október 30-án Holesky Ágoston érdi plébános megáldotta a templom alapkövét, majd megindult az építkezés, amelyet a műépítész, egyetemi magántanár Tőry díjtalanul vezetett. A templom alapjának építésekor felhasználták a tárnoki kövek nagy részét, a templomfalat azonban téglából építették. A helyi téglagyár 20 ezer db téglát ajándékozott, a további szükséges mennyiséget kedvezményes áron, 300 koronáért adta a templomnak.

Az oltár és a szószék Sziklai József nyitranováki oltárépítő munkája. A két új harangot Egry Ferenc budapesti harangöntő készítette. Ő szerelte fel a toronyba a harmadik, Pacassy bárónő által adományozott harangot is, amely már közel fél évszázada az iskola mögötti haranglábon függött. A templomi padokat és a sekrestyei szekrényt Schäffer Antal ercsi asztalosmester készítette. A templomfestést Kurbel József budapesti festőmester végezte.

A következő év nyarán fölépült a fél évszázad óta várt, Szent László király tiszteletére emelt templom, melyet Prohászka Ottokár püspök 1910. augusztus 28-án megáldott és átadta a battaiaknak. ■

Történetünk története

Historia Domus – Perjés Béla plébános feljegyzései (folyt.)

1962. (folytatás)

SZEPTEMBER 10.

Egy hetet töltöttem Balatonakarattyán. Csabai János nyaralójában. Evés közben jön meg az étvágy. Nagy őrültség volt eddig a kijáró nyári szabadságot nem kihasználni. De hát nem lehetett, hol anyagiak, hol szüleim miatt.

OKTÓBER 1.

Megkezdődött a hitoktatás. Két alkalommal a tanítás kezdés előtt negyed 8 órakor tanítok, mert tanteremhiány van. De a hitoktatási helységben nem hitoktathatok.

OKTÓBER 11.

Ma kezdődött az Örök Városban a II. vatikáni egyetemes zsinat. A világ katolikusai nagy érdeklődéssel fordulnak Róma felé. Mit hoz számunkra a zsinat. A híveket nagyon érdekli, hogy vajon a papok nősülhetnek-e? Nem tudom, hogy hol és mikor repült fel ez a „kacsa", de jellemző a világra! Ez lenne a legfontosabb kérdés?! A politikusok szenzációt várnak, az újságok szerkesztőségei több „politikai dzsessz" után sóvárognak, azt hiszik, hogy a zsinat politikai perzsavásár. Mit várjunk a zsinattól: talán azt, hogy ami az egyházban emberi, az alakuljon a jelen és elkövetkezendő korokhoz megfelelően. Legyen az Egyház vonzó, kegyes anyja minden korok emberének.

NOVEMBER 19.

Beköszöntött a tél. Hatalmas havazással, mely különösképpen a Dunántúlon volt. Többezer villany- és távíró oszlop dőlt ki.

DECEMBER 3.

Minden hajnali szentmisén fogok beszélni legalább 3-5 percet. – Az idei tragikus nyár halálos eseményeit is szeretném megörökíteni. Hirtelen halállal haltak meg: Pödör László, Angeli Márton. Rám különösen a szomszéd Pödör Laci tököli plébános halála hatott, hiszen pénteken beszéltem vele és hétfőn már halott volt. – Meghalt az öreg Kistelki Antal is.

Nagy diszpozíciók voltak a nyáron. Új irodaigazgatót kaptunk: Mátyás Kálmán pilisszentkereszti plébános személyében. H. Ervint állásában felfüggesztették, s azután mint személyi titkár mégis csak benyomakodott a püspökségen. P. Antal, aki eddig gondnok volt most Polgárdi plébános lett. H. Cs. – Vastelep volt számára kijelölve működési területként, de aztán Megyéspüspök Úr közbenjárásával jobb helyet kapott. Nem tudom, hogy hány pap részesült volna még ilyen kegyben, hogy közbenjárnak érte, ilyen súllyal?! Most talán módja lesz megmutatni P. Antalnak is, hogy miként kell az úr szőllőjében vitézkedni! Ha nem kap hozományt és apanapot, ami csak a legkedvesebb fiuknak jár ki, akkor azt hiszem, hogy felkötheti a „textiliát".

Budakalászi plébános sajnos beteg, M. Imre Baros-Gábor telepi plébános agyvérzés, Fekete Béla ápolóban, Balogh András betegszabadságon.

Mellékelem az ez évi kezembe jutott cikkeket az épülő Hőerőműről is. Talán érdekes dokumentumok lesznek még falunk történetében.

Ma gyulladt ki Ujtelepen is a villany. Mikor idejöttem a faluba, a mai „Ujtelepen" egyetlen ház sem volt. Ma közel 100. Egy egészen új falu. Emeletes házak emelkednek a magasba. Elkészült a 211 méteres kémény is. Európa legnagyobb kéménye.

DECEMBER 6.

Szent Miklós napja. A ministránsokról is megemlékezett a gyermekek kedves szentje egy kis ajándékkal. Ma reggel a hőmérséklet -6 Celsius fok volt.

DECEMBER 18.

Véget ért az adventi lelkigyakorlat. Dr. Varga János sárkereszturi plébános úr tartotta. Sajnos azt kell írnom, hogy a siker bizony csak közepes. A legjobb hiveim hűséggel kitartottak, de bizony a szónok nem vonzotta a hallgatóságot. Pedig a tudás és a lelkiség igazán megvan a szónokban, de sajnos az előadásmódja és a kifejező készsége nem sokat fejlődött a szeminárium óta. Remélhetőleg kegyelmi vonalon több a láthatatlan eredmény, mint a látható. – Vasárnap egész napos szentségimádással ért véget a lelkigyakorlat. Nagyon rossz időnk volt. Eső, sár.

DECEMBER 24.

Karácsony. Nagy nehézségek voltak a karácsonyfák szervezésével. Helyben karácsonyfa címén egy csomó „előregyártott szemetet" árultak. Végül is Pálfy Valéria volt kántor szerzett nagyon szép karácsonyfákat.

A karácsonyi napok hidegek voltak, és fehérek. Az éjféli szentmisén sokan voltak, a pusztai szentmisén és a nagymisén is. – Karácsony második napján is szép számmal voltak szentmisén. Idén a kétnapos karácsonynak meg volt az ára! Vasárnap munkanappá lett nyilvánítva, hogy ne érje kár az országot.

DECEMBER 31.

Szilveszter napja. Hétfő este. Az igazi vasárnapokon alig jönnek templomba az öntudatos keresztények. A délelőtti munka miatt elmarasztalt szentmisét alig-alig pótolják este. Beszámoltam az elmúlt esztendőről. Szentelés 32, halál 17, házasság 8. A politikai közösség adatait nem ismerem. Polgári házasságot kb. 16 kötött. Persze, hogy ebből mennyi a másvallású, azt nem tudhatom. Szentáldozás kb. 10.500, szentgyónás kb. 4.300. Lassan de biztosan esik az áldozók száma évről évre. Az év végére csak körülbelüli számadást tudunk csak csinálni, de azért úgy a templom mint az Egyházközösség anyagi állapotáról is beszámoltam híveimnek. Templompénztári éves forgalom 25.559.-ft, Egyházközségé 32.711.-ft. Ebben az évben minden kötelezettségemnek eleget tudtam tenni, azaz kifizettük a központi terheket, adósságomat is törlesztettem, tudott fizetni az Egyházközség. – Kellemes meglepetése volt az ünnepeknek, hogy a férfi ifjúság nagyon szép számmal végezte el a karácsonyi szentáldozását. –

Lezártam egy nagyon nehéz és számomra igen szomorú évet. Legyen hála és dicsőség mindenért a jó Istennek!

■

A megjelentetéshez köszönjük a százhalombattai Római Katolikus Plébánia együttműködését és segítségét. *(A szerk.)*

Köszönjük a szöveg digitalizálásában nyújtott segítséget Tornai Boglárkának.

GALÉRIA

Százhalom

2022. AUGUSZTUS

1 HÉTFŐ Boglárka, Nimród, Alfonz	**8** HÉTFŐ László, Domonkos	**15** HÉTFŐ Mária	**22** HÉTFŐ Menyhért, Mirjam	**29** HÉTFŐ Beatrix, Erna
2 KEDD Lehel	**9** KEDD Emőd, Román	**16** KEDD Ábrahám, Rókus	**23** KEDD Bence, Róza, Szidónia	**30** KEDD Rózsa, Félix, Letícia
3 SZERDA Hermina, Lídia, Kamélia, Mirtill	**10** SZERDA Lőrinc, Blanka, Csilla	**17** SZERDA Jácint, Réka, Hetény	**24** SZERDA Bertalan, Aliz, Detre	**31** SZERDA Erika, Bella, Arisztid
4 CSÜTÖRTÖK Domonkos, Dominik, János, Dominika	**11** CSÜTÖRTÖK Zsuzsanna, Tiborc, Klára	**18** CSÜTÖRTÖK Ilona, Rajnald Bernát	**25** CSÜTÖRTÖK Lajos, Patrícia	**1** CSÜTÖRTÖK Egyed, Egon, Noémi, Tamara
5 PÉNTEK Krisztina	**12** PÉNTEK Klára, Hilária, Diána	**19** PÉNTEK Huba, Marián, Emília	**26** PÉNTEK Izsó, Tália, Natália, Zamfira	**2** PÉNTEK Rebeka, Dorina, Renáta, Ingrid
6 SZOMBAT Berta, Bettina	**13** SZOMBAT Ipoly, Ince, Vitália	**20** SZOMBAT Államalapítás ünnepe István	**27** SZOMBAT Gáspár, Mónika	**3** SZOMBAT Hilda, Gergely
7 VASÁRNAP Ibolya	**14** VASÁRNAP Marcell, Maximilián	**21** VASÁRNAP Sámuel, Hajna, Piusz	**28** VASÁRNAP Ágoston, Mózes	**4** VASÁRNAP Rozália, Róza, Ida